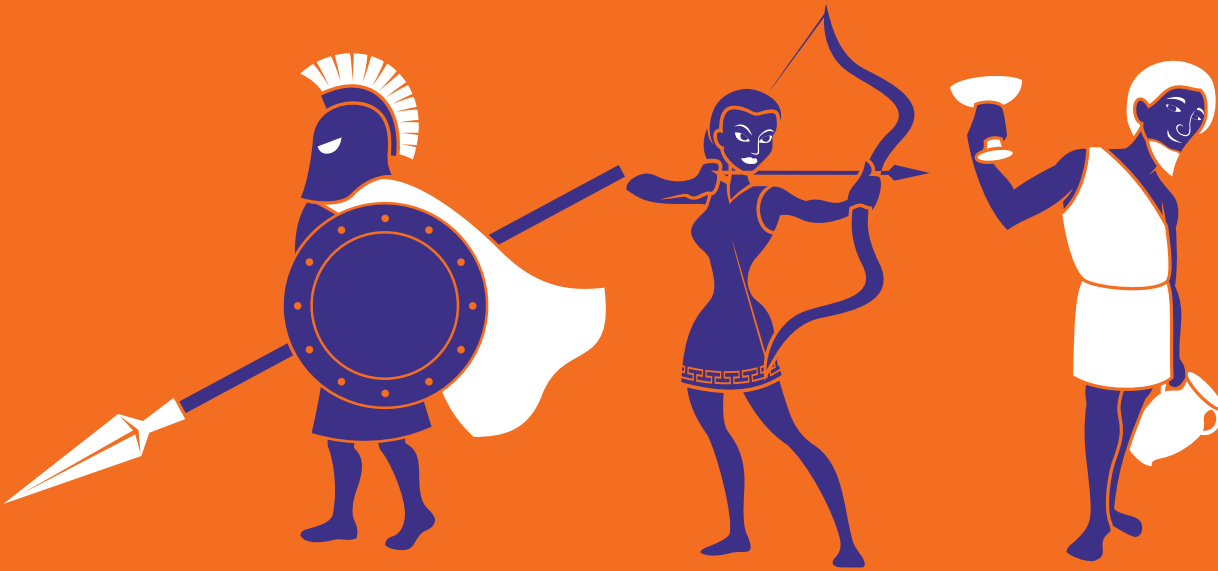

LUDGER
COLLEGE

Het gymnasium op het Ludger:
de breedste, diepste, nuttigste opleiding!

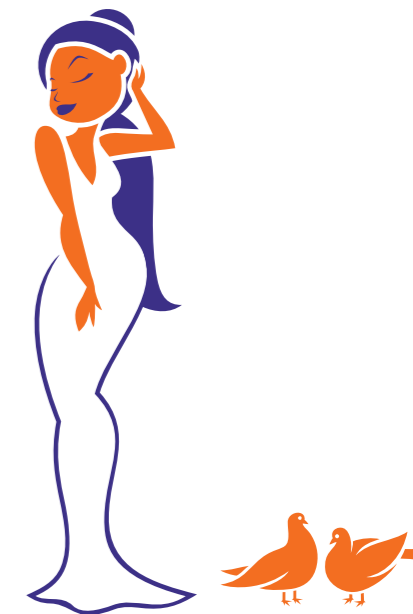
INHOUDSOPGAVE

Misschien overweeg je wel om na de basisschool naar het gymnasium te gaan. Het gymnasium is de breedste, meest diepgaande en nuttigste opleiding van alle vwo-varianten. En het Ludger is daarvoor het juiste adres! Deze brochure geeft je allerlei informatie over het gymnasium op het Ludger. Wil je een samenvatting in één oogopslag? Blader dan meteen door naar bladzijde 14.

1. Wat is dat eigenlijk, het gymnasium?	03
2. Waarom zou je kiezen voor het gymnasium?	03
2.1 Het gymnasium is de breedste opleiding: taal, cultuur en bèta	03
2.2 Het gymnasium is de meest diepgaande opleiding: vaardigheden	04
2.3 Het gymnasium is de nuttigste opleiding: gymnasiumdiploma, studie en arbeidsmarkt, taalgevoel en algemene ontwikkeling	06
3. Waarom zou je voor het gymnasium op het Ludger kiezen?	07
3.1 We hebben een sterk gymnasium	07
3.2 Het gymnasium op het Ludger is modern	07
3.3 We brengen het verre verleden dichterbij	08
3.4 Op het gymnasium op het Ludger kun je je talenten ontwikkelen	08
4. En waarom zou je niet voor het gymnasium kiezen?	09
5. Hoe zit het gymnasium op het Ludger in elkaar?	09
5.1 Veni (ik kwam): de onderbouw	09
5.2 Vidi (ik zag): het vierde jaar	10
5.3 Vici (ik overwon): het vijfde en zesde jaar	10
6. Merk je ook bij andere vakken dat je op het gymnasium zit?	12
6.1 Andere vakken en leerarrangementen	12
6.2 Rooster en lessentabellen	12
7. Is het gymnasium niet te moeilijk? Of juist te gemakkelijk?	13
8. Alle informatie samengevat	14
9. Vragen en contact	15

1. Wat is dat eigenlijk, het gymnasium?

Nederland heeft het vmbo, havo en vwo. Dat laatste staat voor voorbereidend wetenschappelijk onderwijs. Binnen het vwo zijn er twee afdelingen: atheneum en gymnasium. Op het gymnasium krijg je, naast de vakken die de leerlingen op het atheneum hebben, ook de vakken Griekse taal en cultuur en Latijnse taal en cultuur. Je leert hierbij over de talen en culturen van de oude Grieken en Romeinen. Als je in de onderbouw beide talen hebt gedaan, en na de bovenbouw examen doet in minimaal één van de twee, dan krijg je een gymnasiumdiploma. Natuurlijk zijn er in Nederland nog meer vwo-varianten, waarbij in de onderbouw andere vakken en programma's worden aangeboden, zoals technasium en tweetalig onderwijs. Maar ook deze leiden uiteindelijk tot een atheneum- of (als je examen kunt doen in de klassieke talen) gymnasiumdiploma.

2. Waarom zou je kiezen voor het gymnasium?

Les krijgen in klassieke talen, is dat de moeite waard?
Nou en of! Hier lees je waarom.

2.1 Het gymnasium is de breedste opleiding: taal, cultuur en bèta

Bij Griekse en Latijnse taal en cultuur leer je veel over de talen oud-Grieks en Latijn. Denk aan het Griekse alfabet, woordjes, grammatica en vertalen. Maar ook de cultuur van de Grieken en Romeinen komt aan bod. Je leert over hun steden en dorpen, politiek, wetenschap en filosofie, oorlogen, godsdienst, mythologie, en ga zo maar door. Je denkt nu misschien dat Grieks en Latijn vooral interessant zijn voor leerlingen met een talenknobbel of interesse in geschiedenis. Maar ook voor liefhebbers van bètavakken, zoals wiskunde en scheikunde, zijn de klassieke talen geschikt. Bij Grieks en Latijn moet je namelijk veel puzzelen en analyseren: dat is een manier van werken en denken die goed past bij exacte vakken. Omdat je op het gymnasium zo veel verschillende dingen leert, is het de breedste opleiding van alle vwo-varianten.

Iris de Witte – eindexamenleerling Grieks en Latijn in 2009-2010, inmiddels afgestudeerd op Grieks en Latijnse Taal en Cultuur aan de Radboud Universiteit in Nijmegen:

Latijn en Grieks vond ik altijd de leukste vakken op het Ludger, omdat ik me in de lessen uitgedaagd voelde. Het puzzelen om een zin te vertalen, en daarmee stukje bij beetje een verhaal te ontrafelen, vind ik een leuke bezigheid. Daarnaast sprak de grote diversiteit aan onderwerpen me aan: geneeskunde, rechten, wetenschap, filosofie, oorlogen, geheime liefdes, mythen en nog veel meer.

Op vrijwel alle gebieden vormt de Griekse en Romeinse cultuur de basis van onze huidige cultuur. Het is verbazingwekkend hoeveel invloed de Grieken en Romeinen, die ruim tweeduizend jaar geleden leefden, op ons hebben gehad. Ik vind het leuk dat ik daar steeds meer van aan kan wijzen.

Ik ben Grieks en Latijn gaan studeren omdat ik de vele teksten en verhalen niet wilde missen en ik me graag verdiep in de denk- en levenswijze van de Grieken en Romeinen. De lessen op het Ludger hebben me goed op mijn studie voorbereid, waardoor de overgang van middelbare school naar universiteit heel soepel is verlopen.

Naast mijn studie Latijn en Grieks volgde ik een cursus Russisch aan de universiteit. Ik merk dat ik door mijn achtergrond op het gymnasium een grote voorgrond op mijn medecursisten heb. Mijn taalinzicht is enorm vergroot en grammatica en taalstructuren zijn voor mij niets nieuws. Daarnaast ben ik eraan gewend naamvallen, woorden en rijtjes te leren en kost dit me bijna geen moeite meer.

2.2 Het gymnasium is de meest diepgaande opleiding: vaardigheden

Op het gymnasium ga je flink de diepte in. Daardoor ontwikkel je veel vaardigheden die je goed kunt gebruiken voor andere schoolvakken en die je in je latere studie en beroep hard nodig hebt. We kunnen dit goed laten zien aan de hand van de ‘taxonomie van Bloom’. De Amerikaanse onderwijskundige Benjamin Bloom legde uit dat er verschillende leer- en denkvaardigheden bestaan. Van onder naar boven, en van gemakkelijk naar moeilijk, kun je de volgende vaardigheden onderscheiden: onthouden, begrijpen, toepassen, analyseren, evalueren en creëren. Bij veel vakken op school train je vooral de onderste vaardigheden: je moet stof onthouden, begrijpen wat je leert en je moet deze stof vervolgens kunnen toepassen

in nieuwe situaties. Bij Grieks en Latijn komen alle denkvaardigheden aan bod! Daarmee train je je brein dus op veel verschillende manieren. Hoe werkt dat?

• **onthouden:** bij Grieks en Latijn moet je veel stof onthouden, zoals woordjes en grammatica. We vinden het belangrijk dat je deze informatie goed in je hoofd hebt zitten, zodat je je kennis direct kunt toepassen. We besteden dan ook veel aandacht aan het stampen van rijtjes. Dit ‘uit je hoofd leren’ noemen we ook wel ‘memoriseren’. Daarbij leren we je trucjes om grote hoeveelheden informatie te onthouden; dat heet dan weer ‘memorisatietechniek’. Bij de klassieke talen train je dus het deel van je brein dat veel informatie langere tijd kan onthouden. In veel vervolgstudies zul je dat goed kunnen gebruiken. Hiermee zijn de klassieke talen een tegenhanger van veel andere vakken, waarbij je vaak leert waar je informatie kunt opzoeken;

• **begrijpen:** natuurlijk is alleen maar ‘onthouden’ niet genoeg. Je moet ook begrijpen waar je mee bezig bent. Dat is niet altijd eenvoudig: de talen Grieks en Latijn zitten namelijk heel anders in elkaar dan het Nederlands. De docent helpt je daarbij. Waar nodig krijg je klassikaal of individueel uitleg. Soms word je ook uitgedaagd om zélf uit te vinden hoe een zin of een stuk grammatica in elkaar zit. Het begrijpen van de talen en teksten gaat natuurlijk hand in hand met begrip van de cultuur van de Grieken en Romeinen;

• **toepassen:** als je nieuwe grammatica eenmaal snapt en geoefend hebt, kun je je kennis toepassen. Dat doe je vooral door te vertalen van het Latijn of het Grieks naar het Nederlands. En soms, om de uitdaging nog wat groter te maken, andersom! Eerst vertaal je vooral aangepaste teksten uit

je schoolboeken. Maar zodra het kan, gaan we in de bovenbouw de originele verhalen van Griekse en Romeinse auteurs vertalen. In Homerus’ eigen woorden lezen wat hij schreef over de Trojaanse Oorlog, of lezen wat Caesar te vertellen had over zijn veldslagen in Gallië: dat is nog eens toepassen van je grammatica- en woordkennis!

• **analyseren:** onder analyseren verstaan we dat je iets ingewikkelds stap voor stap, op een systematische manier, aanpakt. En dat is precies wat je leert als je klassieke teksten vertaalt. Als je niet de juiste stappen zet en zomaar wat doet, krijg je namelijk geen goede vertaling. Je werkt van groot naar klein: je analyseert een tekst als geheel, daarna zin voor zin en woord voor woord. Je leert hoe je, door steeds weer dezelfde stappen te zetten, de meest ingewikkelde zinnen van wel drie of vier regels kunt snappen!

• **evalueren:** evalueren betekent dat je nadenkt over je eigen aanpak, je sterke kanten en je zwakke kanten. Dit helpt je om je werkwijze en je resultaten te verbeteren. Daaraan besteden we bij de klassieke talen regelmatig aandacht. We laten je bijvoorbeeld na een proefwerk nadenken over hoe je hebt geleerd, en of dat volgens jou de juiste manier was. Als je een stuk vertaald hebt, vragen we je soms om een foutenanalyse te maken: wat deed je goed, en wat kon er beter? Waaraan moet je extra aandacht besteden? Zo kun je invloed uitoefenen op je eigen leerproces, en daarmee ook op je cijfers;

• **creëren:** bestaande stof helemaal beheersen is natuurlijk geweldig. Maar nog mooier is het om zelf iets nieuws te creëren. We kunnen niet van je vragen om je even een eigen tekst te schrijven in het Grieks of het Latijn. Maar wel om mooie cultuuropdrachten te maken, om presentaties te geven, om korte stukjes naar het Grieks of Latijn te vertalen, om in de bovenbouw uitleg bij moeilijke tekst te schrijven voor onderbouwleerlingen, enzovoorts.

Maar dat is niet alles: op het gymnasium leer je ook *securer werken*. En je leert om goed om te gaan met uitdagingen. De lat ligt hoog, en juist dan leer je *doorzetten!*

2.3 Het gymnasium is de nuttigste opleiding: gymnasiumdiploma, studie en arbeidsmarkt, taalgevoel en algemene ontwikkeling

Gymnasiumdiploma, studie en arbeidsmarkt

Je zult inmiddels wel snappen dat het leren van Grieks en Latijn om veel redenen nuttig is. En het levert je ook een waardevolle beloning op: als je in de zesde klas eindexamen hebt gedaan in Griekse en/of Latijnse taal en cultuur, dan krijg je een gymnasiumdiploma. Dit is het hoogst haalbare middelbareschooldiploma van Nederland, dat officieel erkend wordt. Zo'n gymnasiumdiploma opent letterlijk deuren voor je. Als je je in wilt schrijven voor een studie of solliciteert op een baan, heb je als gymnasiast vaak een streepje voor. Aan jouw diploma kan de universiteit, hogeschool of werkgever zien dat je breder en hoger bent opgeleid dan andere vwo-leerlingen. En natuurlijk zul je bij iedere studie en baan profijt hebben van de kennis en vaardigheden die je op het gymnasium hebt opgedaan.

Tekst- en taalgevoel

Ook op korte termijn is het leren van Grieks en Latijn nuttig: je ontwikkelt een groot gevoel voor tekst en taal. Je woordenschat is bijvoorbeeld groter dan die van niet-gymnasiasten: je snapt moeilijke woorden die vanuit het Grieks of Latijn in het Nederlands, Engels, Frans en Duits zijn beland. Ook kunnen Grieks en Latijn je helpen om de grammatica van andere talen gemakkelijker aan te leren. De andere talen die je op school leert zijn namelijk voortgekomen uit de klassieke talen. We besteden aandacht aan tekstopbouw, tekstbegrip, zinsopbouw en de precieze beteke-

Brian Groenewege-, oud-bovenbouwleerling met profiel Natuur en Techniek en Grieks:

Bij Grieks en Latijn leer je analytisch denken, omdat je iedere zin in een bepaalde volgorde moet vertalen. En aangezien je bij de exacte vakken als wiskunde en natuurkunde ook veel analytisch denkt, kun je die combinatie goed gebruiken.

Koen Weijens, oud-bovenbouwleerling met profiel Natuur en Techniek en Latijn:

Hoewel de combinatie van een natuurprofiel en een klassieke taal misschien niet logisch klinkt, is het dat wel. Veel ingewikkelde begrippen die bij natuurvakken naar voren komen zijn duidelijk afgeleid van Griekse of Latijnse woorden. Je onthoudt de begrippen beter en sneller én je onthoudt de Latijnse of Griekse woorden makkelijker: een win-winsituatie!

nis van woorden. En waarom dat belangrijk is? In het dagelijks leven moet je je goed kunnen uitdrukken. De manier waarop je taal gebruikt, laat zien wie je bent. Leerlingen die klassieke talen hebben gevolgd, kunnen vaak beter lezen, spreken en schrijven dan leerlingen die dat niet hebben gedaan. Omgaan met teksten en taal is in je hele leven belangrijk. Denk maar aan de grote hoeveelheden teksten die je later tijdens je studie moet doornemen, alle werkstukken die je moet maken, of de sollicitatiebrieven die je gaat schrijven!

Brede algemene ontwikkeling

Bij Grieks en Latijn leer je ontzettend veel: niet alleen over de talen, maar ook over de culturen van de Grieken en Romeinen. Veel van die culturen is nu nog zichtbaar in onze maatschappij. Onze manier van denken, boeken, bouwkunst, woorden en taal, kunst, politiek, rechtspraak, films en wetenschap: dit alles is door de Griekse

en Romeinse cultuur beïnvloed. Omdat je hierover leert, begrijp je onze moderne maatschappij ook veel beter. Je leert de vele verwijzingen naar de klassieke oudheid in onze samenleving te herkennen. Kortom, op het gymnasium krijg je een brede algemene ontwikkeling!

Wist je dat:

...ons woord *school* afgeleid is van het Griekse *scholè*, en dat dat eigenlijk 'vrije tijd' betekende? In het oude Griekenland konden namelijk alleen die kinderen naar school, die daar voldoende geld (en dus tijd) voor hadden!

... het woord *gymnasium* komt van het Griekse *gumnasion*, en dat dat eigenlijk een sportschool was? Na het sporten namen de Griekse jongens vaak de tijd om met elkaar, in het gezelschap van wijze oude mannen, te discussiëren. In het Engels heet een sportschool nog steeds een gymnasium (vaak afgekort tot *gym*).

... woorden als *directeur*, *rector* en *lokaal* uit het Latijn komen?

... zelfs een simpel woordje als *emmer* uit het Latijn komt?

3. Waarom zou je voor het gymnasium op het Ludger kiezen?

3.1 We hebben een sterk gymnasium

Het Ludger heeft een lange gymnasiumtraditie. We hebben goed gevulde klassen in de onderbouw en bovenbouw, voor zowel Grieks als Latijn. Je weet dan ook zeker dat je bij ons in Grieks én Latijn eindexamen kunt doen. Daarmee zijn we een van de grotere gymnasia in de regio. We zorgen ervoor dat Grieks en Latijn in aparte klassen worden aangeboden, ook in de bovenbouw. Ons onderwijs is inhoudelijk goed en wordt gegeven door enthousiaste, eerstegraads opgeleide docenten. Veel leerlingen vinden de lessen Grieks en Latijn leuk en nuttig. En oud-leerlingen die op de universiteit of hogeschool zitten, vertellen vaak hoe veel ze aan hun gymnasium-achtergrond hebben.

3.2 Het gymnasium op het Ludger is modern

Bij Grieks en Latijn ben je veel met taal en teksten bezig. Maar dat hoeft niet alleen maar met pen en papier. We werken namelijk deels met een digitale lesmethode: Emma Klassiek. Ook de iPad speelt een belangrijke rol in de lessen. Zo kun je filmpjes met uitleg bekijken,

online oefeningen maken of de structuur van lastige zinnen met kleuren en symbolen duidelijk maken. Bovendien maak je cultuuropdrachten die je op allerlei manieren kunt uitwerken. Denk maar aan het maken van een filmpje, een Prezi, een website, enzovoorts.

3.3 We brengen het verre verleden dichterbij

De Grieken en de Romeinen: dat lijkt allemaal zo lang geleden. Maar op het Ludger laten we je zien dat de klassieke talen eigenlijk heel modern zijn. Een paar voorbeelden:

- we besteden veel aandacht aan woorden uit het Nederlands en uit andere moderne talen, die uit het Grieks of Latijn komen;
- je ziet met eigen ogen wat er nu nog van de klassieke oudheid te zien is, en je komt erachter waarom dat belangrijk is. Dat leer je tijdens excursies.

Bijna ieder jaar vinden er speciale gymnasiumexcursies plaats die intensief door de docenten worden begeleid. Dat zijn niet alleen leuke, maar ook heel leerzame dagen;

- in onze cultuuropdrachten moet je vaak de link leggen tussen ‘vroeger’ en ‘nu’. Je vergelijkt bijvoorbeeld Griekse helden met de helden van nu. Of je achterhaalt hoe de Romeinen vroeger over uiterlijk en schoonheid dachten, en of dat anders is dan onze denkbeelden.

3.4 Op het gymnasium op het Ludger kun je je talenten ontwikkelen

Veel leerlingen vinden de klassieke talen leuk en uitdagend. Maar er zijn altijd leerlingen die nóg een beetje meer willen. Op het Ludger kan dat uitstekend. Bij cultuuropdrachten kun je bijvoorbeeld zelf bepalen hoe diep

Een Trojan horse op je computer? Pas op!

Een ‘Trojan horse’ is een computervirus dat je ongemerkt hebt binnengehaald. Maar waar komt die benaming vandaan? Dat heeft te maken met een van de meest beroemde mythen van de Grieken: die van de Trojaanse oorlog. Tien jaar lang vochten de Grieken tegen de Trojanen, omdat ze de mooie vrouw Helena terug wilden krijgen. Zij was namelijk door een Trojaanse prins meegenomen uit Griekenland. Soms waren de

Grieken aan de winnende hand, dan weer de Trojanen. Hier moest een keer een eind aan komen!

Odysseus, de slimste van alle Grieken, bedacht uiteindelijk een list. Op een plek waar de Trojanen hen niet konden zien bouwden de Grieken een enorm houten paard. ’s Nachts lieten ze dat achter op het strand, en zelf haalden

ze al hun tenten weg. De dag daarna zagen de Trojanen een leeg strand met een prachtig houten paard erop. Er was maar één conclusie mogelijk: de Grieken waren weg! Eindelijk hadden ze het opgegeven en waren ze met al hun schepen weer op weg naar Griekenland! En dat paard, dat moest wel een geschenk voor de goden zijn. Jubelend sleepten de Trojanen het houten paard de stadspoorten binnen en ze vierden feest tot diep in de nacht, blij dat de oorlog voorbij was. Maar ’s nachts, na alle feestvreugde, kwam er in het paard op het stadsveld iets tot leven... Een luik ging open, en uit de holle buik van het paard kwamen Griekse soldaten tevoorschijn die zich al die tijd in het paard hadden verstopt. Met gemak wisten ze de slapende en dronken Trojanen te verslaan. Met deze list wonnen de Grieken de oorlog.

je in een onderwerp duikt en hoe creatief je dat vormgeeft. Als we zien dat je de stof snel oppakt, is het geen probleem als je vooruitwerkt. En dan is er natuurlijk nog de combinatie met TOM (het Traject op Maat voor meer- en hoogbegaafden). Kortom, het Ludger biedt volop kansen voor talent!

4. En waarom zou je niet voor het gymnasium kiezen?

Natuurlijk zijn er ook redenen om niet naar het gymnasium te gaan. Misschien heb je je handen al vol aan het gewone vwo-programma. De manier van werken op het gymnasium spreekt je misschien niet aan. Of wie weet heb je echt geen interesse in culturen en talen. In dat soort gevallen is het gymnasium niet zo’n goede keuze.

5. Hoe zit het gymnasium op het Ludger in elkaar?

Heb je ooit van de Latijnse uitspraak *veni, vidi, vici* gehoord? Die is afkomstig van de beroemde Romein Caesar. In de eerste eeuw voor Christus kreeg hij de opdracht om grote gebieden van Gallia (het huidige Frankrijk) te veroveren, zodat het Romeinse Rijk uitgebreid kon worden. En dat deed Caesar! Hij behaalde de ene overwinning na de andere, en was daar erg trots op. In brieven die hij naar de regering in Rome stuurde, beschreef hij hoe hij de barbaarse Galliërs keer op keer overwon. Eén keer ging die overwinning hem zelfs zo gemakkelijk af, dat hij de hele veldslag samenvatte met de drie legendarische woorden: *veni, vidi, vici*. Dat betekent: *ik kwam, ik zag, ik overwon*. Je gymnasiumcarrière op het Ludger bestaat eigenlijk ook uit *veni, vidi* en *vici*.

5.1 Veni (ik kwam): de onderbouw

In de eerste drie lesjaren maak je kennis met de klassieke talen: een soort binnenkomst dus. Dat begint in de eerste klas. Eerst krijg je twee periodes

De twaalf belangrijkste Griekse goden, die samen op de berg Olympus woonden

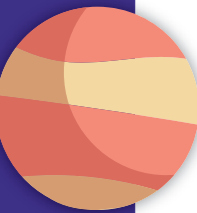
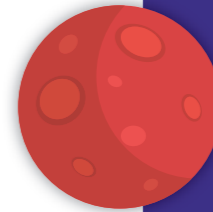
Wist je dat:

...Mars niet alleen de naam is van een planeet en van die lekkere chocoladereep, maar ook van de Romeinse oorlogsgod? Sterker nog, de planeet is naar hem vernoemd!

... de planeet *Venus* vernoemd is naar de Romeinse godin van de liefde?

... *Ajax* de naam is van een Griekse held uit de Trojaanse oorlog?

... *Nike* vernoemd is naar de Griekse godin van de overwinningen?

Grieks. Hierin leer je het Griekse alfabet, maak je kennis met ingewikkelde Nederlandse woorden die uit het Grieks komen en zet je de eerste stappen in de grammatica. Daarnaast besteden we in het mythenproject aandacht aan de prachtige Griekse verhalen over goden en helden. In periode drie staat Latijn op het programma. Met een excursie naar Xanten, waar leerlingen elkaar rondleiden door het archeologisch park, rond je je eerste jaar af.

In het tweede jaar breid je je kennis van beide talen en je woordenschat steeds verder uit. En ook dit jaar is er natuurlijk een excursie, naar Amsterdam, Leiden of Nijmegen bijvoorbeeld. In het Valkhofmuseum in Nijmegen worden vaak prachtige tentoonstellingen georganiseerd. Wat dacht je van onderwerpen als 'Luxe en Decadentie bij de Romeinen' of 'High Tech Romeinen'?

Hadden de Romeinen al sms-taal? Jawel! De tentoonstelling High Tech Romeinen, waar we in 2012 met de tweede klas naar toe gingen, onthult alle technische snufjes van de Romeinen.

HIGH TECH ROMEINEN

Het derde jaar is het laatste jaar van de onderbouw. Ook in dat jaar wordt je vaardigheid in grammatica, woorden en vertalen steeds groter. Een heel speciale cultuuropdracht is wel het vazenproject, waarbij je eerst als Griekse pottenbakker een vaas met een mythologische afbeelding schildert, en vervolgens als archeoloog de kapotgevallen vaas van een ander (jawel!) weer in elkaar moet zien te knutselen. De excursie voert dit jaar naar Keulen. Daar laten we je onder andere de ontwikkeling in de bouwkunst zien, die te maken heeft met ontwikkeling in het denken en de cultuur: van dikke Romeinse stadsmuren om de inwoners te beschermen naar sierlijke christelijke kerken om God te vereren.

Als je drie jaar lang klassieke talen hebt gevolgd, dan is dat een mooi afgerond geheel. Je hebt dan al heel wat kennis in huis over de cultuur en de talen. Maar...

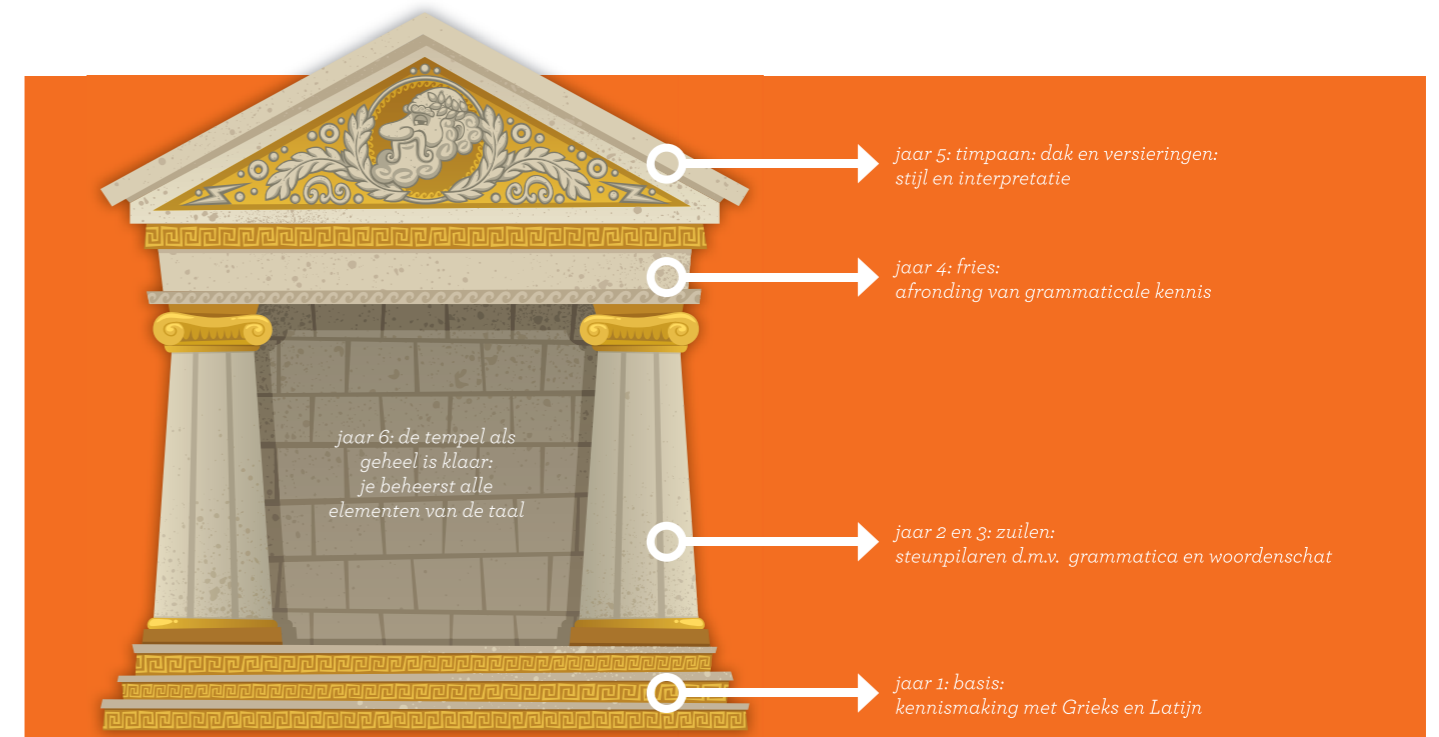
5.2 Vidi (ik zag): het vierde jaar

... veruit de meeste leerlingen gaan na de onderbouw door met een van beide talen, of zelfs met allebei. Aan het einde van dit vierde jaar kun je zeggen dat je de meeste aspecten van de taal gezien hebt. Dan zijn namelijk alle belangrijke grammatica-onderwerpen behandeld en ben je er klaar voor om je kennis toe te passen op échte Griekse en Romeinse teksten. De cultuur wordt apart behandeld in het vak Klassieke Culturele Vorming (KCV).

5.3 Vici (ik overwon): het vijfde en zesde jaar

Je hebt een aantal jaren lang over de cultuur van de Grieken en Romeinen geleerd, je hebt woordenschat opgebouwd, je beheerst veel grammatica en je hebt geoefend met vertalen. Met al die kennis kun je nu de prachtige Griekse en Latijnse teksten vertalen. Het echte werk, dus. Bovendien kun je tijdens de klassieke reis in de vijfde klas met eigen ogen bekijken wat er in Rome of Griekenland nog allemaal van de oudheid te bewonderen is. Een schitterende reis, en voor veel leerlingen het hoogtepunt van alle jaren op het Ludger.

En doe je in de zesde met succes examen in een klassieke taal? Dan heb je je alle stof van het gymnasium écht eigen gemaakt. En dan kun je, net als Caesar, zeggen: *veni, vidi, vici!*

DE OPBOUW VAN GRIEKS EN LATIJN OP HET LUDGER: NET ALS EEN GRIEKSE TEMPEL!

- net zoals een tempel een stevige *basis* nodig heeft, hebben de klassieke talen dat ook. Die basis leg je in de brugklas: je maakt dan kennis met beide talen en met de culturen van de Grieken en de Romeinen;
- een belangrijk deel van de tempel zijn de *zuilen*. De zuilen dragen het dak. Zo is het bij Grieks en Latijn ook: in de tweede en derde klas werk je aan de 'zuilen' door je woordenschat en grammaticakennis uit te breiden. Hiermee kun je het bovenste deel van je taalbeheersing 'dragen'. Ook blijf je werken aan je kennis over mythologie en cultuur;
- in de vierde klas rond je je kennis over grammatica af. Dat is vergelijkbaar met het *fries*: de brede balk die vlak boven de zuilen zit;
- als het onderste gedeelte van de tempel stevig staat, kan het dak (het *timpaan*) met zijn prachtige beeldhouwwerken en mooie kleuren worden toegevoegd. In de vijfde klas werk je hieraan: je gaat je nu verdiepen in hoe de taal op een mooie of bijzondere manier gebruikt kan worden. Het is niet meer alleen belangrijk *wat* er staat, maar ook *hoe* het er staat. Je kunt dit verbinden met je kennis over de cultuur, samenleving en denkwijze van de Grieken en Romeinen;
- is de hele tempel klaar? Dan kun je op een afstand gaan staan en het hele gebouw bekijken, van de basis tot aan het timpaan. Dit doe je in de zesde klas: nu beheers je alle elementen van de taal en cultuur. Je sluit Grieks of Latijn af met de meesterproef: het eindexamen.

6. Merk je ook bij andere vakken dat je op het gymnasium zit?

6.1 Andere vakken en leerarrangementen

In de eerste klas van het gymnasium heb je een heleboel (nieuwe) vakken: Frans, geschiedenis, aardrijkskunde, levensbeschouwing, wiskunde, biologie, muziek... Daarnaast krijg je soms lessen in studievastigheden. We leren je dan slimme trucs om woordjes te leren, we helpen je bij de voorbereiding van de proefwerkweek, enzovoorts. Maar ook bij die vakken merk je soms dat je op het gymnasium zit, en niet op het atheneum.

Veel leraren werken in de gymnasiumklassen zo nu en dan met *leerarrangementen*. Dan leer je niet door de uitleg van de docent en opdrachten uit het boek, maar op allerlei andere manieren.

Bij geschiedenis en aardrijkskunde bijvoorbeeld maak je een gezelschapsspel over Griekenland. Bij Frans maak je een Frans filmpje en bij natuurkunde ontdek je door proeven te doen sommige natuurwetten. Je mag zelf kiezen of je Engels leert door songteksten te bestuderen, een Engels jeugdboek te lezen, met internet te werken, of een website, presentatie of verslag te maken.

De leraar geeft het eindpunt aan en je mag je eigen leerroute kiezen. Hij helpt je natuurlijk wel! Die manier van werken is uitdagend en leerzaam. Vaak moet je zelfstandig de juiste informatie zoeken en flink puzzelen. Je leert daardoor om problemen op te lossen en de slimste weg te kiezen. Vaak zul je ook samenwerken om te komen tot een oplossing of een eindproduct, waar je trots op kunt zijn.

6.2 Rooster en lessentabellen

Op het gymnasium krijg je vakken die je op het atheneum niet krijgt: Grieks en Latijn. Daardoor ziet je schoolweek er natuurlijk een beetje anders uit dan die van atheneumleerlingen. Maar dat betekent niet dat je veel langer op school zit! Je krijgt namelijk in andere vakken iets minder les. De meeste gymnasiumleerlingen kunnen de vwo-stof prima in minder tijd afhandelen dan atheneumleerlingen. De verschillen zijn als volgt:

- in de brugklas krijg je twee uur in de week Grieks/Latijn. In plaats daarvan volg je iets minder wiskunde en Beeldende Vorming. In totaal heb je één uurtje langer les per week;
- in de tweede en derde klas krijg je twee uur per week Grieks en twee uur per week Latijn. In plaats daarvan zijn er iets minder andere lessen: Frans en Engels in de tweede bijvoorbeeld, en natuur- en scheikunde in de derde. Ook heb je een z-uur minder. In totaal zit je in de tweede één uur langer op school dan atheneumleerlingen en in de derde twee uur.

De precieze lessentabellen staan op de website en in de schoolgids.

A α Alpha	B β Beta	Γ γ Gamma	Δ δ Delta
E ϵ Epsilon	Z ζ Zeta	H η Eta	Θ θ Theta
I ι Iota	K κ Kappa	Λ λ Lambda	M μ Mu
N ν Nu	Ξ ξ Xi	O \omicron Omicron	Π π Pi
P ρ Rho	Σ σ, ς Sigma	T τ Tau	Υ υ Upsilon
Φ ϕ Phi	X χ Chi	Ψ ψ Psi	Ω ω Omega

Wat je tijdens een excursie Latijn in de tweede klas zoal te weten kunt komen over de Romeinen (die misschien toch wel rare jongens waren...):

Wist je dat:

... ongeveer 1% van de Romeinen zó rijk was, dat deze mensen van gekigheid niet meer wisten waar ze hun geld aan moesten uitgeven?

... deze rijkkaards enorme villa's lieten bouwen aan de vruchtbare golf van Napels?

... er een superrijke Romein was die in zijn tuin vijvers aanlegde en daar murenen (vissen) in liet zwemmen? En dat hij dat eigenlijk nog maar saai vond? En dat hij daarom idioot dure gouden oorbellen liet maken om die vervolgens aan z'n lievelingsmurene te hangen?

... rijke Romeinen zo hun eigen delicatesses hadden? Niets lekkerders bijvoorbeeld dan muizen die in de winter flink vetgemest waren! En dan ging het niet alleen om het vlees natuurlijk. Nee, zo'n muis at je in z'n geheel op. Je moest de botjes lekker horen kraken.

... rijke Romeinen vaak eetfeestjes hielden? Hoe meer, hoe beter: dat was hun motto. Bovendien wilde je je gastheer niet beledigen door te weinig te eten. Dus je propte jezelf net zolang vol tot je niet meer kon. En als je vol zat, ging je even naar een apart kamertje om over te geven: het zogeheten vomitorium. Daarna kon je weer vrolijk verder eten!

Deze en andere (on)smakelijke feiten hebben onze tweedeklassers geleerd tijdens de tentoonstelling *Luxe en Decadentie*.

7. Is het gymnasium niet te moeilijk? Of juist te gemakkelijk?

Veel kinderen vragen zich af of dat nou niet heel moeilijk is, Grieks en Latijn leren. Maar voor de meesten valt dat mee. Je begint bij het begin en gaat stap voor stap vooruit. Sommige leerlingen merken wel dat ze voor Grieks en Latijn een beetje harder moeten werken dan voor andere vakken. Maar laat dat nou juist een voordeel zijn! Leren werken, plannen en doorzetten zijn vaardigheden waar je de rest van je school- en werkcarrière veel aan hebt. Je wordt in de lessen Grieks en Latijn soms uitgedaagd om er zélf achter te komen hoe iets zit, door zelfstandig iets uit te zoeken en juist door fouten te maken. Daar leer je namelijk van! In principe blijf je de hele onderbouw op het gymnasium. Onder bijzondere omstandigheden kunnen leerlingen in overleg stoppen, maar dit zijn uitzonderingen.

En of het gymnasium te gemakkelijk is? Voor de meeste leerlingen gelukkig niet. En voor sommigen wel. Voor hen zijn er op het Ludger TOM (het Traject op Maat voor hoog- en meerbegaafde leerlingen) en Anglia

8. Alle informatie samengevat

Wat is het gymnasium?

Het gymnasium is het hoogste schoolniveau in Nederland. Het maakt deel uit van het vwo (voorbereidend wetenschappelijk onderwijs). Het vwo bestaat uit atheneum en gymnasium. Op het gymnasium krijg je de vakken Griekse taal en cultuur en Latijnse taal en cultuur, op het atheneum niet.

Waarom zou je voor het gymnasium op het Ludger kiezen?

Omdat:

- het gymnasium de breedste opleiding is: je leert over taal en cultuur én je leert puzzelen en analyseren;
- het gymnasium de meest diepgaande opleiding is: door de manier van werken train je je brein op allerlei manieren. Je leert onthouden, begrijpen, toepassen, analyseren, evalueren en creëren. Ook nauwkeurig werken en doorzetten zijn belangrijk;
- het gymnasium de nuttigste opleiding is: het officieel erkende gymnasiumdiploma biedt veel kansen voor studies en banen. Je ontwikkelt een groot tekst- en taalgevoel en krijgt een brede algemene ontwikkeling;
- het Ludger een groot gymnasium met een lange traditie heeft, met goed gevulde klassen en eerstegraads opgeleide docenten;
- het Ludger er met moderne lessen, projecten en excursies voor zorgt dat het klassieke verleden dichterbij komt;
- je op het Ludger volop je talent kunt ontwikkelen, omdat je als gymnasiast ook nog deel kunt nemen aan TOM en Anglia.

Waarom zou je niet voor het gymnasium kiezen?

Bijvoorbeeld omdat je denkt dat je al heel hard moet werken op het atheneum, of omdat de oude talen en culturen echt je interesse niet hebben.

Hoe zit het gymnasium op het Ludger in elkaar?

- in de eerste, tweede en derde klas (de onderbouw dus) krijg je de vakken Grieks en Latijn. Geleidelijk bouw je daarbij je woordenschat en grammaticakennis op. Je leert vertalen. Er is ieder jaar een excursie speciaal voor de gymnasiumleerlingen en je maakt boeiende cultuuropdrachten;
- na de onderbouw kies je voor Grieks en/of Latijn;
- in de vierde klas rond je alle grammatica voor Grieks/Latijn af;
- in de vijfde en zesde klas ben je er klaar voor om de originele teksten van Griekse/Romeinse schrijvers te lezen. In de vijfde vindt ook de klassieke reis naar Griekenland of Rome plaats. En ben je na de zesde klas geslaagd? Dan mag je je gymnasiumdiploma in ontvangst nemen!

Waarom merk je, behalve de vakken Grieks en Latijn, nog meer dat je op het gymnasium en niet op het atheneum zit?

Op het gymnasium word je bij veel vakken regelmatig aangespoord om zelfstandig of volgens je eigen voorkeur te werken, met leerarrangementen. Ook de lessentabel is anders: omdat je Grieks en Latijn hebt, krijg je van bepaalde andere vakken een uurtje minder les. Al met al zitten gymnasiumleerlingen een of twee uur per week langer op school dan atheneumleerlingen.

Is het gymnasium niet te moeilijk of te gemakkelijk?

De kennis van de klassieke talen wordt langzaam opgebouwd. Daarom zijn Grieks en Latijn voor de meeste leerlingen niet te moeilijk. En als het soms wél een beetje lastig is, is dat niet erg: daar leer je van doorzetten. Voor wie ook het gymnasium te makkelijk vindt, zijn er nog Anglia en TOM: het Traject op Maat voor meer- en hoogbegaafden.

9. Vragen en contact

Mochten er nog vragen zijn, dan zijn wij via school altijd te bereiken.

De sectie Klassieke Talen en KCV:

Dhr. drs. Marcel Derksen (drk),
docent KCV, Grieks en Latijn en gymnasiumcoördinator:
m.derksen@ludgercollege.nl

Mevr. drs. Annika Heij (hey),
docent Grieks en Latijn en TOM-docent in de bovenbouw:
a.heij@ludgercollege.nl

Mevr. drs. Hellen Pijls-Bosman (pls),
docent Grieks en Latijn, mentor van 3-gymnasiumklassen en docent van het Plusproject voor basisscholen:
h.pijls@ludgercollege.nl

De klassieke talen, zijn dat 'dode' talen?

Als je bijvoorbeeld bedenkt dat het gymnasium in Nederland populair is, dat boeken als Jip en Janneke vertaald worden naar het Latijn (Jippus et Jannica), dat ook de Harry Potter-reeks in het Latijn is omgezet, dat er nog steeds films gemaakt worden zoals Troy of de tekenfilm Hercules... nee, dan zijn de klassieke talen springlevend!

Het verschijnsel dat de verhalen uit de klassieke oudheid nog steeds gebruikt worden, heet receptie (dit komt uit het Latijn en betekent letterlijk 'ontvangst').

HOOFDGEBOUW
Vondelstraat 5
7002 AN Doetinchem

WILLIBRORDGEBOUW
Holterweg 121
7002 EK Doetinchem

CONTACT
T 0314 32 52 48
F 0314 32 48 58
E info@ludgercollege.nl
W ludgercollege.nl

Oktober 2014

© Ludger College

Deze brochure is een uitgave van het Ludger College te Doetinchem.